

Tiliniimi	Muutettu TA		Ennuste 10/2020	Poikkeama Muutettu TA	Toteuma 10/2019	Toteuma 10/2020	Toteuma- % 2020	Kasvu-% 2019-2020
	TP 2019	2020						
Myyntituotot, ulkoiset	29 149	34 345	33 654	-691	18 415	21 731	63,3 %	18,0 %
Maksutuotot, ulkoiset	42 524	37 704	32 174	-5 530	31 458	25 566	67,8 %	-18,7 %
Tuet ja avustukset, ulkoiset	234	256	457	202	96	24	9,6 %	-74,4 %
Muut tuotot, ulkoiset	972	798	798	0	681	283	35,5 %	-58,4 %
TOIMINTATULOT, ULKOISE	72 879	73 103	67 084	-6 019	50 649	47 605	65,1 %	-6,0 %
Valmistus omaan käyttöön			22	22		17		
Henkilöstökulut	-183 334	-194 316	-193 342	974	-150 784	-160 787	82,7 %	6,6 %
Palvelujen ostot, ulkoiset	-516 435	-502 664	-515 067	-12 403	-407 751	-419 496	83,5 %	2,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 745	-13 112	-16 389	-3 277	-11 198	-13 614	103,8 %	21,6 %
Avustukset, ulkoiset	-46 878	-47 949	-47 728	221	-37 081	-36 470	76,1 %	-1,6 %
Vuokrat, ulkoiset	-563	-219	-599	-380	-467	-481	219,1 %	2,9 %
Muut kulut, ulkoiset	-1 783	-1 349	-1 367	-17	-401	-362	26,8 %	-9,8 %
TOIMINTAMENOT, ULKOISE	-762 766	-759 610	-774 496	-14 886	-607 706	-631 216	83,1 %	3,9 %
Toimintatulot, sisäiset	55	28	300	272	8	265	946,7 %	3 126,8 %
Toimintamenot, sisäiset	-72 009	-75 545	-74 855	690	-59 240	-60 047	79,5 %	1,4 %
Tulot yhteensä	72 934	73 131	67 405	-5 726	50 657	47 887	65,5 %	-5,5 %
Menot yhteensä	-834 775	-835 155	-849 352	-14 197	-666 947	-691 263	82,8 %	3,6 %
TOIMINTAKATE	-761 841	-762 024	-781 946	-19 922	-616 289	-643 376	84,4 %	4,4 %

Toiminta ja kehittäminen

Tavoite kotona asuvien ikäihmisten osuudelle (93,5 %), on melkein toteutunut (93,4 %).

Kotihoidossa on vuokratyövoiman oston kasvua saatu hidastettua kuluvan vuoden aikana.

Tehostettuun palveluasumiseen on päässyt viiveettä ja hoivakotipaikkoja on keskimäärin ollut käytössä noin 1 350. Vuoden alusta on otettu käyttöön uusi, asiakkaan valinnanvapautta korostava tehostetun palveluasumisen sopimusmalli.

Alkuvuoden koronavirustilanteen rauhoittuttua Espoon sairaalan käyttöaste on ollut korkea kesän ja syksyn aikana sekä toimintakyky on ollut normaali.

Koronapandemian aikana infektiopotilaiden hoito on ollut keskitettynä Samarian terveysasemalle ja kiireettömiä vastaanottoaikoja on vähennetty. Terveysasemien palvelutuotanto ei ole vielä palautunut edellisten vuosien tasolle. Jonotusaika kiireettömille lääkärin vastaanottoajoiille (T3) on ollut syksyn aikana 2-3 kuukautta. Hoitajakäynnit tammi-syyskuun aikana ovat vähentyneet 45 prosenttia edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna ja lääkärikäynnit vastaavasti 34 prosenttia.

Keväällä suun terveydenhuollossa kiireetön hoito lopetettiin koronavirustilanteen vuoksi ja asiakkaille tarjottiin vain kiireellistä ja puolikiireellistä hoitoa, elokuusta lähtien on aloitettu kiireetön hoito. Asiakasmäärä on vähentynyt 19 prosenttia ja käyntimäärät 31 prosenttia syyskuun loppuun mennessä edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden.

Sijaishuollon kasvusta huolimatta, on lapsiperheiden palvelujen painopistettä saatu siirrettyä hyvinvointia vahvistaviin palveluihin.

Lastensuojelussa on pystytty vastaamaan kiireellisten sijoitusten tarpeeseen omalla toiminnalla uuden osaston perustamisen myötä.

Talousarvion toteutuminen

Toimialan tulojen ennustetaan alittavan talousarvion 5,7 milj. eurolla. Tähän vaikuttaa asiakaskäyntien alentuminen suun terveydenhuollossa, joka oli koronaepidemian takia keväällä kiinni sekä myös se, että terveyspalveluiden tulokertymä talousarvioon laadittiin pohjautuen annettuun kehukseen.

Toimialan menojen arvioidaan ylittävän talousarvion 14,2 milj. eurolla. Terveyspalveluiden avosairaanhoidossa koronanäyteenotosta, koronaneuvonnasta ja tartuntajäljityksestä on arvioitu koituvan 13 milj. euron menolisäykset, mutta samalla menolisäystä vähentää erikoissairaanhoidon ennustettu talousarvion 6 milj. euron alitus.

Perhe- ja sosiaalipalveluissa lasten sijaishuollon ja aikuisten tuetussa asumisessa arvioidaan ostopalveluiden ylittävän talousarvion 5 milj. eurolla, koska talousarvion laadinnan yhteydessä palvelutarve ennakoitiin alhaisemmaksi.

Vanhusten palveluissa koronan suojatarvikekustannuksista ja henkilöstösiirroista aiheutuu 2 milj. euron edestä menolisäyksiä

Toimialan menot ilman koronapandemian aiheuttamia kustannuksia ovat linjassa talousarvion ja toteutuisivat talousarvion mukaisina.

Toimintakatteen ennustetaan olevan noin 20 milj. euroa talousarviota heikompi.

Valtio on päättänyt korvata kunnille koronan aiheuttamat kulut neljännessä (eduskunta hyväksyi 8.6.2020) ja seitsemännessä (29.10. annettu eduskunnalle) lisätalousarvioesityksissään, joista 1,472 mrd. euroa kohdistuu peruspalvelujen valtionosuuksien lisäykseen. Korvaus kunnille maksetaan osana kuntien saamia valtionosuuksia.

Investointien toteutuminen

1000 EUR	Muutettu TA		Poikkeama 2020	Toteuma 10/2019	Toteuma 10/2020	Toteuma-% 2020
	2020	Ennuste 2020				
Tulot			0	0		
Menot	1 440	700	-740	204	232	16,1 %
Netto	1 440	700	-740	204	232	16,1 %

Sosiaali- ja terveystoimen vuoden 2020 budjetissa on 1,4 milj. euron määrärahavaraus koneisiin ja kalustoon. Menojen arvioidaan alittavan talousarvion noin 0,7 milj. eurolla, koska Perhekeskus Campuksen valmistuminen siirtyy vuodelle 2021.

VANHUSTEN PALVELUT

Tilinimi	Muutettu TA		Ennuste 10/2020	Poikkeama Muutettu TA	Toteuma 10/2019	Toteuma 10/2020	Toteuma- % 2020	Kasvu-% 2019-2020
	TP 2019	2020						
Tulot yhteensä	38 862	30 887	33 458	2 571	27 501	27 318	88,4 %	-0,7 %
Menot yhteensä	-190 286	-188 089	-190 931	-2 841	-151 145	-152 656	81,2 %	1,0 %
Menot ilman valmis	-190 286	-188 089	-190 931	-2 841	-151 145	-152 656	81,2 %	1,0 %
TOIMINTAKATE	-151 424	-157 202	-157 473	-270	-123 644	-125 338	79,7 %	1,4 %

Toiminta ja kehittäminen

Kotona asuvien ikäihmisten osuus on kasvanut 93,4 prosenttiin (08/2020), tavoitteeksi vuodelle 2020 asetettu 93,5 prosenttia ei aivan toteudu.

Kotihoidon kehittämisohjelmaa on toteutettu pääosin suunnitelmien mukaisesti. Kotihoidon laatumittarin, asiakkaiden kokemana kipu, seuraavat tulokset saadaan THL:n laatuvertailusta marras-joulukuun aikana. Viimeisten kahden vuoden aikana tulos on parantunut. Välittömän asiakastyön prosentti on hyvällä tasolla kahdella kotihoidon suuralueella, muilla alueilla on vielä haasteita. Vuokratyövoiman oston kasvua on saatu hidastettua kuluvan vuoden aikana. Yhden maantieteellisen alueen ulkoistaminen on siirtynyt koronan takia kevästä syksyille. Ensimmäinen asiakasryhmä on siirtymässä palveluntuottajalle 10.11. Loput asiakkaat siirtyvät maaliskuun 2021 loppuun mennessä.

Tehostettuun palveluasumiseen on päässyt viiveettä Espoossa. Hoivakotipaikkoja on keskimäärin ollut käytössä noin 1 350. Vuoden 2020 alusta Espoossa, ja muissa Länsi-Uudenmaan muissa kunnissa, on otettu käyttöön uusi, asiakkaan valinnanvapautta korostava tehostetun palveluasumisen sopimusmalli. Internetissä on julkaistu avoin hoivakoteja ja niiden laatua esittelevä hoivakotiportaali. Palvelusetelien käyttö on vähentynyt suunnitellusti. Lyhytaikaishoitoa on keskitetty kaupungin muistipalveluyksiköihin. Auroranmäen toiminnallinen muutos lyhytaikaiseksi arviointi- ja kuntoutusyksiköksi on edennyt.

Seniorineuvonta ja palveluohjaus Nestorin puhelinpalvelu on palannut normaaliin koronakevään jälkeen. Asiakasohjauksessa siirryttiin koronapandemian toisen aallon myötä uudelleen suurelta osin etätöihin ja sen myötä on lähdetty kehittämään erilaisia sähköisiä palvelumuu- toja. Asiakkaita on tuettu myös puhelimitse ja asiakaskirjeillä. Asiakaskokemuksen ja oma- työntekijä toimintamallin kehittämistä on jatkettu.

Omaishoidon tuen asiakkaiden kertymä pysyy vuoden 2019 tasolla. Omaishoidon tuen asi- akkaista 50-64 vuotiaat siirtyivät vammaispalveluiden vastuulle maaliskuun alussa 2020.

Koronaepidemiatilanne on vaikuttanut etenkin palvelukeskus- ja päivätoimintaan. Palvelu- keskukset ja päivätoiminta olivat suljettuina elokuun alkuun saakka. Toiminta käynnistettiin uudelleen loppukesällä, mutta jouduttiin koronan toisen aallon vuoksi supistamaan jälleen lokakuusta alkaen.

Kevään koronavirustilanteen rauhoituttua Espoon sairaalan käyttöaste on ollut korkea kesän ja syksyn 2020 ajan. Toimintakyky on ollut normaali. Kaunialan sairaalasta ei ole ostettu lisä- paikkoja. Koronavirusepäilyjen runsaat laboratoriotutkimusmäärät ja suojavarusteiden käyttö näkyvät talouden kehityksessä. Espoon sairaala suunnittelee kotiutustiiminsä kehittämistä yhteistyössä HUS:n kanssa syksyllä 2020 alkaneessa projektissa.

Ammattitaitoisen työvoiman saatavuus on paikoitellen heikkoa. Erityisesti kotihoidossa on ollut vaikeuksia rekrytoida lähihoitajia ja sairaalassa lääkäreitä.

Talousarvion toteutuminen

Vanhusten palvelujen tulojen ennustetaan ylittävän talousarvion 2,6 milj. eurolla. Ylitystä on kotihoidossa ja pitkäaikaishoidossa ja se liittyy rintamaveteraanien valtionkorvauksiin.

Menoennuste ylittää talousarvion 2,8 milj. eurolla. Merkittävimmät selittävät tekijät ovat koronasta aiheutuvat suojatarvike- ja henkilöstökustannukset sekä kotihoidon talousarviota korkeampi volyymin kasvu ja ylitykset vuokratyövoiman käytössä.

Palvelutuotteiden yksikkökustannusten kehitys:

Tuottavuustavoitetta, yksikkökustannusten laskua -1,5 prosentilla, ei ennusteen mukaan tulla saavuttamaan vanhusten palveluissa koronan aiheuttamasta poikkeustilanteesta johtuen: suoritteet ovat alentuneet toimintojen sulkemisten myötä etenkin sairaalassa ja Nestorissa

samalla kun kustannukset ovat pysyneet ennallaan. Pitkäaikaishoidossa tehostetun palveluasumisen käytössä olevat paikat ovat olleet talousarvion alapuolella, mutta koronasta on aiheutunut lisäkustannuksia sekä suojatarvikkeiden että muualta siirtyneiden henkilöiden osalta. Kotihoidossa yksikkökustannuksia rasittavat mittavat koronasta aiheutuneet lisäkustannukset, mutta myös lisääntynyt vuokratyövoiman käyttö.

TERVEYSPALVELUT

Tiliniimi	Muutettu TA		Ennuste 10/2020	Poikkeama Muutettu TA	Toteuma 10/2019	Toteuma 10/2020	Toteuma- % 2020	Kasvu-% 2019-2020
	TP 2019	2020						
Tulot yhteensä	14 581	17 405	11 670	-5 735	10 597	8 331	47,9 %	-21,4 %
Menot yhteensä	-411 580	-412 650	-419 538	-6 888	-334 286	-351 189	85,1 %	5,1 %
Menot ilman valmis	-411 580	-412 650	-419 538	-6 888	-334 286	-351 189	85,1 %	5,1 %
TOIMINTAKATE	-396 999	-395 245	-407 868	-12 623	-323 689	-342 858	86,7 %	5,9 %

Toiminta ja kehittäminen

Terveysasematoimintaa muutettiin maaliskuussa koronavirusepidemian seurauksena pandemiasuunnitelman mukaisesti. Infektiopotilaiden hoito keskitettiin Samarian terveysasemalle ja kiireettömiä vastaanottoaikoja vähennettiin. Terveysasemien palvelutuotanto ei ole vielä palautunut edellisten vuosien tasolle. Jonotusaika kiireettömille lääkärin vastaanottoajolle (T3) on ollut syksyn aikana 2-3 kuukautta. Hoitajakäynnit tammi-syyskuun aikana ovat vähentyneet 45 prosenttia edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna ja lääkärikäynnit vastaavasti 34 prosenttia.

Koronapandemia on jatkunut loppuvuotta kohti jälleen kiihtyen. Tartuntatautiyksikön henkilöstömäärää on kasvatettu siirtämällä henkilöstöä terveysasemilta, kouluttamalla jäljitystyöhön sote-henkilöstöä toimialalta ja rekrytoimalla ulkopuolista työvoimaa. Korona näytteenottopisteitä on Espoossa useita eri puolilla kaupunkia. Syyskuusta lähtien espoolaiset ovat voineet varata itse aikansa koronanäytteeseen Koronabotin kautta. Palvelu vähensi merkittävästi koronalinjan puhelujen määrää.

Omaolo-oirearvio otettiin käyttöön syyskuussa. Käyttöä tullaan laajentamaan koskemaan muitakin terveysongelmia kuin koronaa. Tunnistautuneen chatin käyttöönotto on siirtynyt vuoteen 2021. Digiklinikan suunnittelu jatkuu.

Espoon keskuksen alueen terveysasematoiminnan palveluseteli käynnistyi toukokuun alussa. Yksittäisen lääkärikäynnin palveluseteli otettiin käyttöön syyskuun alussa. Yksittäisen lääkärikäynnin palveluseteleitä myönnetään 1 000 lääkärikäynnin verran loppuvuoden 2020 aikana.

Suun terveydenhuollossa kiireetön hoito lopetettiin koronavirustilanteen vuoksi keväällä ja asiakkaille tarjottiin vain kiireellistä ja puolikiireellistä hoitoa. Samalla henkilökuntaa siirrettiin muihin tehtäviin. Kiireetön hoito aloitettiin uudestaan elokuusta lähtien ja henkilöstö palasi takaisin muista tehtävistä. Asiakasmäärä on vähentynyt 19 prosenttia ja käyntimäärät 31 prosenttia syyskuun loppuun mennessä edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden.

Mielenterveys- ja päihdepalveluissa palvelut on pystytty tuottamaan ja järjestämään epidemian uudelleen kiihtymisestä huolimatta normaalisti. Uusien asiakkaiden määrä nuorisopoliklinikoilla on kasvanut merkittävästi. Uusien asiakkaiden määrä on alkusyksyllä ollut noin 30 prosenttia korkeampi aiempiin vastaaviin ajanjaksoihin verrattuna. Nuorisopoliklinikoiden

käyntimäärien kasvu syyskuun loppuun mennessä on ollut 35 prosenttia. Aikuisten mtp-klinikoilla käyntimäärät ovat olleet samalla tasolla kuin vuonna 2019.

Avokuntoutuspalveluissa toimintaa supistettiin huomattavasti koronaepidemiasta johtuen kevään aikana ja merkittävä osa henkilökunnasta siirtyi muille palvelualueille. Kesän jälkeen palattiin lähes normaaliin toimintaan. Hoitovelkaa on kuitenkin kertynyt runsaasti ja vastaanottoaikojen saatavuus fysioterapiassa, toimintaterapiassa, puheterapiassa sekä lääkäreiden ja neuropsykologin palveluissa on heikkoa. Avofysioterapiassa asiakkaita on ollut tammi-syyskuun aikana 1 500 ja käyntejä 6 400 vähemmän kuin vastaavana aikana edellisenä vuonna. Kuntoutussuunnittelussa ja terapioiden käyntejä on toteutunut syyskuun loppuun mennessä 20 prosenttia vähemmän viime vuoteen verrattuna.

Ympäristöterveydenhuollossa toiminta on tarkastusten osalta palautunut syksyllä suhteellisen normaaliksi. Koronatilanne ei ole aiheuttanut haasteita akuuttien häiriötilanteiden hoitamiseen. Myös eläinlääkintähuolto on toiminut normaalisti. Terveysturvallisuuden tarkastusten määrässä arvioidaan jäävän noin puoleen valvontasuunnitelmassa asetetusta tavoitteesta tälle vuodelle. Elintarvikevalvonnassa saataneen tehtyä noin 57 prosenttia suunnitelluista tarkastuksista.

Talousarvion toteutuminen

Terveyspalveluiden tulojen ennustetaan alittavan talousarvion 5,7 milj. eurolla. Merkittävä osa tulojen menetyksestä arvioidaan johtuvan koronan aiheuttamista toiminnallisista muutoksista. Terveyspalveluiden menoennuste ylittää alkuperäisen talousarvion 6,8 milj. eurolla ja voimassa olevan talousarvion 6,9 milj. eurolla.

Erikoissairaanhoidon osalta HUS on antanut tammi–elokuun tietojen perusteella palvelusopimuksen koko vuoden ennusteen 273,4 milj. euroa. Erikoissairaanhoidon ennuste kokonaisuudessaan, HUS palvelusopimus ja muut erikoissairaanhoidon palvelut huomioiden, on 288,0 milj. euroa, joka alittaa voimassa olevan talousarvion 6,1 milj. eurolla. Tammi-syyskuun aikana espoolaisten erikoissairaanhoidon kaikkien eri tahojen läheteiden määrä on vähentynyt 12,3 prosenttia ja terveysasemilta lähetettyjen läheteiden määrä 23,3 prosenttia edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Terveyspalveluiden oman palvelutuotannon ennustetaan ylittävän alkuperäisen talousarvion 12,9 milj. eurolla ja voimassa olevan talousarvion 13,0 milj. eurolla. Oman palvelutuotannon ennuste on 131,6 milj. euroa. Suurin ylityspaine 15,8 milj. euroa kohdistuu avosairaanhoidon, jossa muun muassa korona näytteenoton ja analytiikan kustannukset, suojarusteet, koronapuhelinneuvontapalvelu sekä koronasta johtuvan poikkeustilan lisäresursointi aiheuttavat ylimääräisiä kustannuksia. Ylityksiä ennakoidaan myös maksuttomissa hoitotarvikkeissa ja palvelusetelien ostoissa. Samarian ollessa infektiotasemana, asiakkaita on ohjautunut alkuperäistä arvioita enemmän palveluseteliasiakkaksi Espoon keskuksen alueella.

Suun terveydenhuollossa ennustetaan syntyvän säästöä koronasta johtuen 2,4 milj. euroa muun muassa henkilöstösiirroista muille palvelualueille, suun erikoishoidon ostoissa sekä tutkimus- ja kuvantamispalveluissa. Myös avokuntoutuspalveluiden ennustetaan alittavan talousarvion 0,6 milj. eurolla johtuen henkilöstösiirroista muille palvelualueille sekä ostopalveluiden säästöistä.

Palvelutuotteiden yksikkökustannusten kehitys:

Tuottavuustavoitetta, yksikkökustannusten laskua -1,5 prosentilla, ei ennusteen mukaan arvioida kokonaisuutena saavutettavan terveyspalveluissa poikkeustilanteesta johtuen. Koronasta johtuvien toiminnan muutosten vuoksi suoritteet ovat alhaisemmalla tasolla

normaalitilanteeseen nähden kustannustason pysyessä ennallaan. Lisäksi osa palveluista on siirtynyt etäpalveluiksi aiempiin vuosiin verrattaessa. Yksikkökustannuksen kehitys on kuitenkin maltillinen mielenterveys- ja päihdepalveluissa sekä avokuntoutuksessa. Mielenterveys- ja päihdepalveluissa avohoidon, tuetun asumisen ja palveluasumisen ostopalveluissa sekä avokuntoutuspalveluissa kuntoutussuunnitteluissa ja terapioiden tuottavuustavoitteen arvioidaan toteutuvan.

PERHE- JA SOSIAALIPALVELUT

Tiliniimi	Muutettu TA		Ennuste 10/2020	Poikkeama Muutettu TA	Toteuma		Toteuma- % 2020	Kasvu-% 2019-2020
	TP 2019	2020			10/2019	10/2020		
Tulot yhteensä	19 454	24 720	22 000	-2 720	12 533	12 213	49,4 %	-2,6 %
Menot yhteensä	-223 570	-222 918	-227 941	-5 023	-173 816	-178 524	80,1 %	2,7 %
Menot ilman valmis	-223 570	-222 918	-227 941	-5 023	-173 816	-178 524	80,1 %	2,7 %
TOIMINTAKATE	-204 116	-198 198	-205 941	-7 743	-161 283	-166 311	83,9 %	3,1 %

Toiminta ja kehittäminen

Lapsiperheiden palvelujen painopistettä on saatu sijaishuollon kasvusta huolimatta siirtämään hyvinvointia vahvistaviin palveluihin.

Terveydenhoidossa on lisätty moniammatillista yhteistyötä ja digitaalisia palveluita sekä kehitetty hoitopolkuja, joiden ansiosta on pystytty lisäämään erityisen tuen tarpeessa olevien asiakkaiden kohtaamisia. Erityisesti mielenterveyden ongelmien esiintyvyys korona-aikana on lisääntynyt. Koronan aiheuttamat henkilöstösiirrot palvelualueella, lisääntyneet poissaolot ja kevään ja kesän työtehtävien kasaantuminen kuormittaa henkilöstöä.

Lapsiperheiden hyvinvointipalveluissa on perhekeskus -kehittämisen osana vahvistettu monialaista ensiarviota ja palveluohjausta sekä alueellista organisoitumista. Talousosaamiseen ja ostopalveluprosessiin on kiinnitetty erityistä huomiota. Etävastaanottoja on otettu käyttöön soveltuvin osin ja niiden avulla on pystytty myös koronan aikana toteuttamaan ja jopa tehostamaan palvelutarjontaa. Perhesosiaalityössä on, jo ennen koronaa kertynyttä, jonoa sosiaaliohjauksen palveluun, myös perheoikeudellisten palvelujen olosuhdeselvityksessä ja lastenvalvojen palvelussa on jonoa.

Lapsiperheiden erityispalveluissa näkyi keväällä koronasta johtuva uusien asiakkaiden määrän lasku. Lastensuojelussa liikkuvat palvelut, perhekuntoutus ja sijaishuolto toimivat koronan aikanakin lähes normaalisti ja etätöihin siirtyi vain välttämättömästi etänä tehtävä työ. Lastenpsykiatrisessa yksikössä on vakiinnutettu uutta toimintamallia uusien esimiesten toimesta. Kevään notkahduksen jälkeen konsultaatiot ovat lisääntyneet lastenpsykiatrisessa yksikössä ja lastensuojelussa lastensuojeluilmoitusten määrä on noussut.

Lastensuojelussa on pystytty vastaamaan kiireellisten sijoitusten tarpeeseen omalla toiminnalla uuden osaston perustamisen myötä. Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten ja nuorten suhteellinen osuus ikäluokasta on hiukan kasvanut edellisen vuoden vastaavasta ajasta. Sijaishuollon hoitovuorokausien määrän kasvua on saatu hillittyä suhteutettuna asiakasmäärän kasvuun.

Aikuisten sosiaalipalveluissa korona –pandemian myötä siirryttiin suurelta osin etätöihin ja sen myötä on luovasti kehitetty erilaisia sähköisiä palvelumuotoja muun muassa sosiaalisessa kuntoutuksessa. Maahanmuuttajapalvelut on osallistunut aktiivisesti vieraskielisten neuvontapalveluiden kehittämiseen. Erityisen haavoittuvassa asemassa olevien asiakkaiden ruoka-aputoimintaan ja ilmaisten kasvomaskien jakamiseen on osallistuttu varsinaisen perustyön lisäksi. Tilapäismajoituksen ja tuetun asumisen palveluiden tarve on edelleen

kasvanut ja kustannukset tulevat ylittymään. Aikuisten sosiaalipalvelut on valmistellut yhteistyöverkostojen kanssa asunnottomuuden puolittamisen suunnitelman. Perhe- ja läheisväkivallan ehkäisy yksikkö Omatila siirtyi hallinnollisesti 1.8.2020 alkaen aikuisten sosiaalipalveluihin.

Vammaissosiaalityö on pysynyt lakisääteisissä käsittelyajoissa (lokakuussa 98 prosenttia hakemuksista käsiteltiin lakisääteisessä 90 päivässä). Keskimäärin hakemus käsiteltiin 30 päivässä. Koronaepidemiatilanne on vaikuttanut etenkin päivä- ja työtoiminnan järjestämiseen (-20 prosenttia vähemmän käyttöpäiviä) sekä kuljetuspalvelujen käyttöön (-14 prosenttia vähemmän matkoja), mistä johtuen ennustetaan näihin varatun määrärahan alittuvan. Vammaispalvelujen asiakasmäärä on vähentynyt edellisvuodesta asiakastietojen tarkistamisesta johtuen noin 700 asiakkaalla. Asiakkuuksia väheni tarkistusten myötä etenkin kuljetuspalveluista, omaishoidon tuesta sekä henkilökohtaisessa avusta.

Vammaisten asumisen tukea on kehitetty Asumisen ohjelman 2016-2025 mukaisesti. Tuetun asumisen osuus oli syyskuussa 28 prosenttia. Kehitysvammaisten pitkäaikaisen laitoshoidon viimeisten asiakkaiden sekä kehitysvammapsykiatrisissa yksiköissä asuvien asiakkaiden odotetaan muuttavan uuteen tehostetun palveluasumisen ostopalveluyksikköön loppuvuonna. Kehitysvammaisten ympärivuorokautinen asuminen ja päivätoiminta ovat huomattavasti laitoshoidoa kalliimpia: kustannukset ovat keskimäärin 42 prosenttia laitoshoidoa suuremmat. Laitoshoidon purussa syntyy tarve myös terveystalusten ja muiden peruspalvelujen järjestämiselle avohuollon palveluina. Terveystalusten kehittämiseksi on käynnissä Uusimaa-tasoinen kehitysvammaisten hoitopolun -hanke.

Talousarvion toteutuminen

Tulosyksikön toimintamenojen arvioidaan ylittävän 5,0 milj. euroa. Ostopalvelujen volyymin kehitys lasten sijaishuollossa ja aikuisten tuetussa ja tilapäisessä asumisessa ennakoitavien palvelujen ylitystä 5,2 milj. eurolla. Henkilöstökulujen 1,5 milj. euron säästöön vaikuttavat rekrytointihaasteet ja -viiveet. Henkilöstökulujen säästöä kompensoi osin työvoimavuokrauksesta aiheutuvat kulut. Avustuksissa syntyy säästöä mm. kotiin vietävissä palveluissa ja toimeentulotuessa. Vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelutuen siirto Kulukeskukselle viivästyy vuoden alkuun. Tällöin ulkoiset avustukset siirtyvät sisäisiin ostoihin. Lisääntynyt suojarusteiden hankinta ja niiden ilmaisjakelu vähävaraisille on aiheuttanut ennakoimattomia kustannuksia.

Perhe- ja sosiaalipalvelujen tulojen arvioidaan jäävän 2,7 milj. euroa alle muutetun talousarvion, mutta niihin liittyy epävarmuutta valtiolta saatavien korvausten epäsäännöllisyydestä ja ennakoimattomuudesta johtuen.

Palvelutuotteiden yksikkökustannusten kehitys:

Tuottavuustavoite, yksikkökustannusten lasku -1,5 prosenttia, arvioidaan saavutettavan perheneuvolapalveluissa, lapsiperheiden kotipalvelun ja perhetyön ostopalveluissa, lastensuojelun avohuollon palveluissa, pakolais- ja maahanmuuttajapalvelujen sosiaalityön palveluissa, toimeentulotuessa, vammaispalvelujen omaishoidon tuessa, vammaisten tuetun asumisen ja työ- ja päivätoiminnan ostopalvelussa. Myös vammaisten kuljetuspalvelun yksikkökustannus on hyvällä tasolla. Muiden palvelutuotteiden osalta tavoitetta ei näillä näkymin saavuteta. Poikkeustilanne, Kantaan siirtyminen sekä ostettavien palvelujen hinnankorotukset selittävät osaltaan epäsuotuista kehitystä. Lasten sijaishuollon omassa palvelussa on jouduttu tekemään varautumissuunnitelmia, mikä on laskenut hoitovuorokausien määrää ja nostanut yksikkökustannusta poikkeuksellisen korkeaksi. Vammaisten asumispalveluissa tuetun asumisen osuus on kasvanut sekä omassa että ostopalvelussa. Samaan aikaan ympärivuorokautisessa asumisessa yksikkökustannus on noussut, kun palveluun jää yhä suurempi osuus

raskaiden palvelujen tarpeessa olevia asiakkaita. Tulosityksikön suorite- ja kustannusennusteissa on osittain epätasapainoa.

Perhe- ja sosiaalipalveluissa palvelurakenteen keventämistä jatketaan raskaiden palvelujen kasvun hillitsemiseksi. Palvelujen painopisteen siirtäminen kevyempiin palveluihin edellyttää avun tarpeen varhaista tunnistamista, nopeaa tarpeeseen vastaamista sekä tarvittaessa palvelujen vahvaa integraatiota eri toimijoiden välillä. Lasten sijaishuollossa vahvistetaan omaa palvelua.

ESIKUNTA

Tiliniimi	TP 2019	Muutettu TA 2020	Ennuste 10/2020	Poikkeama Muutettu TA	Toteuma 10/2019	Toteuma 10/2020	Toteuma- % 2020	Kasvu-% 2019-2020
Tulot yhteensä	38	119	277	158	27	25	20,6 %	-9,3 %
Valmistus omaan käyttöön			22	22		17		
Menot yhteensä	-9 339	-11 498	-10 942	555	-7 700	-8 894	77,4 %	15,5 %
Menot ilman valmistu	-9 339	-11 498	-10 921	577	-7 700	-8 877	77,2 %	15,3 %
TOIMINTAKATE	-9 301	-11 379	-10 665	714	-7 673	-8 869	77,9 %	15,6 %

Talousarvion toteutuminen

Esikunnan tuloennuste ylittää talousarvion noin 158 000 eurolla. Menojen arvioidaan alittavan muutetun talousarvion noin 555 000 eurolla.